

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою
Міжгірської гімназії,
протокол від 29.08.2025 р. № 01

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Міжгірської гімназії
_____Лідія Магас

Наказ від 29.08.2025 р. № 34

**Освітня програма
Міжгірської гімназії
Дзвиняцької сільської ради
на 2025-2026 н.р**

Автори програми:

Директорка гімназії – Лідія МАГАС;

Заступниця директорки

з н/в роботи – Галина БРЕК

с. Міжгір'я -2025 р.

I. ВСТУП

Міжгірська гімназія Дзвиняцької сільської ради – це заклад освіти, що забезпечує реалізацію права громадян на здобуття дошкільної, початкової та базової середньої освіти.

Гімназія у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», іншими нормативно-правовими актами у сфері освіти і науки України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції і законів України, наказами центральних органів виконавчої влади, рішеннями органів місцевого самоврядування, положеннями про структурні підрозділи гімназії та власним Статутом.

Мовою освітнього процесу в гімназії є державна мова – українська.

У гімназії функціонують структурні підрозділи, що забезпечують здобуття дошкільної освіти (дошкільна група), початкової освіти (початкова школа), базової середньої освіти (гімназія).

Головною метою гімназії є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Головними завданнями гімназії є:

- виховання громадянина-патріота України;
- формування особистості учня (вихованця), розвиток його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти, забезпечення соціальної адаптації та готовності продовжувати освіту;
- виконання вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, підготовка учнів (вихованців) до подальшої освіти і трудової діяльності;
- виховання в учнів (вихованців) поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- реалізація права учнів (вихованців) на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних

- навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів (вихованців);
- здійснення соціально-педагогічного патронату сім'ї.
 - Засобом реалізації призначення гімназії є її освітня програма.

Призначення закладу:

Реалізація права дитини на здобуття дошкільної, початкової та загальної середньої освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту на подальших етапах.

Основним засобом реалізації призначення закладу освіти є здійснення освітньої діяльності відповідно до загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

- дошкільна освіта;
- початкова освіта;
- базова середня освіта.

Реалізація призначення закладу здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
- інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
- визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
- створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;
- урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.

Опис «моделі» випускника гімназії

Випускник Міжгірської гімназії — це громадянин-патріот, людина освічена, що самостійно здобуває знання, готова до прийняття морально виправданих рішень. Усвідомлює різноманіття життєвих цінностей (любов до Батьківщини, свободу, незалежність, співпрацю, повагу іншої особистості), особисту самооцінність. Здатний планувати своє життя у відповідності з метою, приймати відповідальні рішення. Має життєвий досвід діяльності в групі: під керівництвом, самостійно, в парі, з книгою, з документами, з приладами, з комп'ютером.

Основні характерологічні орієнтири особистості випускника:

- вільна особистість, що має високий рівень самосвідомості, громадянськості та дисципліни;
- така, що поважає себе, усвідомлює свою цінність та цінність іншої особистості, здатна нести відповідальність перед собою та суспільством;
- гуманна особистість - проявляє милосердя, доброту, здатність до співпереживання, терпимість і доброзичливість;
- готова надати допомогу, прагне до миру й розуміє цінність людського життя;
- духовна особистість - має потребу до пізнання й самопізнання, рефлексії, має потребу в красі й спілкуванні;
- творча особистість – наділена розвинутими здібностями, знаннями, вміннями, навичками, розвиненим інтелектом;
- практична особистість – знає основи комп'ютерної грамотності, професійної підготовки, має естетичний смак, гарні манери;
- це людина, яка веде здоровий спосіб життя та пропагує його серед інших.

Таким чином, педагогічний колектив Міжгірської гімназії покликаний виховувати випускника, який здатний до самовизначення й самореалізації.

Цілі та завдання освітнього процесу гімназії

Наш колектив це вчителі, учні, батьки впевнені у собі, в своїх силах, які володіють перспективним баченням того, яких змін потребує гімназія сьогодні, готові до співпраці для спільного розв'язання проблем.

Ми ставимо за мету не просто йти в ногу з часом, а випереджати його. Це необхідна умова для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє.

Ми пишаємося нашими дітьми, усміхненими, радісними, захопленими, які кожного дня поспішають до гімназії. Радіємо успіхам громади, впевнено рухаємося в завтрашній день нашої країни, щоб разом досягти успіху на шляху реформ.

Місія гімназії: створення сучасного освітнього середовища, спрямованого на пошук та впровадження ефективних способів розкриття, самовдосконалення та реалізації творчого потенціалу дитини через навчання, сім'ю, громаду. Кожній дитині – гідні й необхідні умови розвитку та реалізації свого потенціалу для власного і суспільного блага.

Генеральна мета: шляхом співпраці дітей, батьків, учителів, громади, розуміючи, що кожен є особистістю, через відкриті щирі стосунки, беззаперечне прийняття дитини, свободу і творчість учителя створити умови для гармонійного розвитку дитини.

Кадровий склад, що забезпечує реалізацію освітніх програм

Укомплектованість педагогічними кадрами у закладі освіти задовільна. Загальна кількість педагогічних працівників 20 (2сумісники).

Якісний склад педагогічних працівників: 14 мають вищу кваліфікаційну категорію (8 – «Старший учитель»); 2 – першу кваліфікаційну категорію; 1 – другу кваліфікаційну категорію; 2 – спеціалісти.

Матеріально-технічна база Міжгірської гімназії

У Міжгірській гімназії функціонують 9 навчальних кабінетів, 1 спортивна зала, 1 комп'ютерний клас, комбінована майстерня, бібліотека, їдальня **(35 місць)**, приміщення для різновікової дошкільної групи. На території гімназії функціонує спортивний майданчик, для дошкільної групи побудовано дитячий ігровий майданчик. Для учнів обладнано місця для занять на свіжому повітрі біля сільського «Озера мрій». До навчальних кабінетів підведено мережу Інтернет (від 30 до 100 Мбіт/с). З технічних засобів навчання наявні одна інтерактивна панель, 5 телевізорів, 1 проектор, 4 принтери, 5 комп'ютерів. 6 портативних ноутбуки, 4 хромбуки

Фактична мережа Міжгірської гімназії

Дзвиняцької сільської ради на 2025-2026 навчальний рік

Клас	К-сть класів	К-сть учнів
1-й	1	6
2-й	1	6
3-й	1	7
4-й	1	6
5-й	1	8
6-й	1	13
7-й	1	8
8-й	1	12
9-й	1	10
Всього	9	76
Дошкільна група	1	20

Організація освітнього процесу

Структура 2025-2026 навчального року:

I семестр — 01.09.2025р — 23.12 2025 року

II семестр — 07.01.2026 року — 29.05.2026 року

КАНІКУЛИ:

Осінні: 25.10.- 02.11.2025 року;

Зимові: 24.12.25. - 06.01.26 року;

Весняні: 21.03 - 29.03.26 року.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Навчальний план закладу загальної середньої освіти І ступеня передбачає реалізацію освітніх галузей Базових навчальних планів Державних стандартів через окремі предмети.

Зміст навчальних предметів та інтегрованих курсів, також очікувані результати освітньої діяльності учнів початкової школи окреслено в Базовому навчальному плані початкової освіти для закладів загальної середньої освіти з навчанням мовою відповідного корінного народу або національної меншини (для 1-2 класів).

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Міжгірської гімназії Дзвиняцької сільської ради

для дошкільної групи

Мета, завдання, реалізація змісту освітньої програми

Освітня програма діяльності дошкільної групи зорієнтована на:

- *цінності та інтереси дитини,*
- *урахування вікових можливостей,*
- *збереження дитячої субкультури, взаємозв'язок усіх сторін її життя*
- *створення умов для соціально-емоційного благополуччя й адаптації кожної дитини в соціумі дорослих та однолітків шляхом засвоєння культурно-комунікативних засобів спілкування.*

Цілі і завдання Освітньої програми дошкільної групи визначаються відповідно до Статуту гімназії.

Заклад прагне:

- *враховувати потреби дитячого контингенту;*
- *задовольнити потреби батьків в здобутті дошкільної освіти їхніх дітей;*

- *забезпечити відповідність рівня дошкільної освіти згідно вимогам Базового компоненту дошкільної освіти;*
- *створити безпечні та нешкідливі умови розвитку виховання та навчання дітей та режиму роботи дошкільної групи;*
- *умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я дітей відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та забезпечувати їх дотримання.*

Отже...

Мета Освітньої програми:

створення в дошкільній групі умов для розвитку життєвої компетентності вихованців через реалізацію вимог Базового компонента дошкільної освіти (право кожної дитини на якісну і доступну освіту та рівні стартові можливості для повноцінного фізичного і психічного розвитку дітей)

Основні завдання Освітньої програми:

- Створення системи управління якістю освіти дошкільників шляхом введення:
 - нових умов і форм організації освітнього процесу (*перевага надається ігровій діяльності дітей – спільній і самостійній*);
 - нових освітніх технологій ;
 - оновлення методичного і дидактичного забезпечення, впровадження інформаційних технологій в освітній і управлінський процес.

- Створення системи консультування і супроводу батьківської громадськості у питаннях:
 - освіти і розвитку дітей дошкільного віку;
 - підготовки дітей до шкільного навчання;
 - для удосконалення фізкультурно-оздоровчої роботи;
 - використання інноваційних педагогічних та ІКТ технологій в освітньому процесі.

- Удосконалення стратегії і тактики побудови розвивального середовища , що враховує принцип динамічності і розвиваючого навчання, вікові психологічні і фізичні особливості вихованців та сприяє самореалізації дитини в різних видах діяльності:
 - зміцнення матеріально-технічної бази ;
 - розвиток системи управління на основі підвищення компетентності батьків з питань взаємодії.

Нормативно-правове забезпечення діяльності дошкільної групи

Програму спрямовано на виконання вимог законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базового компонента дошкільної освіти (*нова редакція*) та Концепції Нової української школи, забезпечення умов для розвитку, самоствердження та самореалізації особистості кожної дитини, збереження і зміцнення її фізичного й психічного здоров'я набуття нею соціального досвіду

Освітня діяльність в дошкільній групі у 2025/2026 навчальному році буде організована відповідно до основних нормативних документів:

- Конституції України;
- Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про права дитини», «Про місцеве самоврядування»;
- Конвенції прав дитини, ратифікованою Постановою Верховної ради України від 27 лютого 1991 №789-XII;
- Базового компоненту дошкільної освіти(2021р.);
- Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234;
- Положення про дошкільні заклади освіти;
- Статут Міжгірської гімназії

Наказів Міністерства освіти і науки України:

від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 травня

- 2015 року за № 520/26;
- від 06.02.2015 № 104/52 «Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах» зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2015 року за № 224/26669;
- Порядок організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 10.04.2019 № 530 (зі змінами)

Інструктивно-методичних листів:

- від 02.09.2016 №1/9-456 «Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах»;
- від 02.09.2016 №1/9-454 «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах»;
- від 28.04.2015 №1/9-215 «Щодо обліку дітей дошкільного віку»,
- від 03.07.2009 №1/9-455 «Планування роботи в дошкільних навчальних закладах»;
- лист МОН від 09.12.2019 № 1/9 – 750 «щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти»- листом МОН України від 22.05.2020 № 1/9-269 «Щодо відновлення діяльності закладів дошкільної освіти»

- листом МОН України від 25.06.2020 № 1/9-348 «Щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти» та іншими установчими документами.

Очікувані результати:

Для педагогів:

- *удосконалити систему підвищення професійної майстерності педагогів, надаючи пріоритет самоосвіті;*
- *кваліфікація педагогів дозволить забезпечити сформованість ключових компетенцій дошкільника;*
- *буде подальший розвиток умов для успішного освоєння педагогічних технологій;*
- *підтримка інноваційної діяльності.*
- *удосконалити організацію освітнього процесу в закладі з метою забезпечення ефективної реалізації завдань державного стандарту;*
- *забезпечити компетентнісний підхід до освітнього процесу.*

Для вихованців і батьків:

- *створити умови для якісного соціально-емоційного розвитку дитини дошкільного віку як запоруки успішної самореалізації на наступному етапі життя в початковій ланці школи;*
- *забезпечити формування у дітей дошкільного віку мотивації до навчальної діяльності та саморозвитку;*
- *сприяти успішному навчанню дитини в школі через якість сформованості ключових компетенцій;*
- *задовольнити освітньо-культурні потреби здобувачів освіти;*
- *створити кожному вихованцю умови для повноцінного особистісного росту;*
- *міцний стан здоров'я дітей буде сприяти підвищенню якості їх освіти;*
- *забезпечення індивідуального психолого-педагогічного супроводу кожної дитини;*
 - *кожна сім'я отримує консультативну допомогу у вихованні і розвитку дітей, право участі і контролю освітньої діяльності дошкільної групи..*

Організація освітнього процесу в дошкільній групі

Правилом життя для колективу став гуманістичний особистісно-орієнтований підхід, базований на дитиноцентризмі, яка гармонізує взаємодію між педагогом та дитиною; і... золотим правилом взаємодії (особистісно-суб'єктне спілкування), яким керується колектив: «... бути не над, не поруч, а разом з дітьми».

Освітня робота ЗДО, побудована на принципі дитиноцентризму (виховання на цінностях) залишається фундаментом для трьохвекторної спрямованості закладу:

значущий дорослий – дитина – середовище.

Напрями дитиноцентризму

- *Свобода педагогічної творчості*
- *Активність дітей в освітньому процесі*
- *Врахування інтересів дітей, створення відповідного розвивального середовища*
- *Практична спрямованість навчальної діяльності*
-

Принципи реалізації ідей дитиноцентризму

Щодо вихованців:

- *більше хвалити – менше критикувати;*
- *демонструвати віру у дитину, в її успіх ;*
- *допомагати переборювати невпевненість у власних силах;*
- *допомагати уникнути поразки;*
- *визначати важливість зусиль дитини в діяльності;*
- *пояснювати заради чого здійснюється кожна діяльність;*
- *створити кожній дитині атмосферу емоційного комфорту*

Щодо педагогів:

- *формування в собі вміння передбачати ймовірні реакції та вчинки дітей;*
- *активізація педагогічної рефлексії через розвиток у собі самоаналізу, самооцінювання, самоконтролю;*
- *вибудовування відносини між дорослими та дітьми на основі довіри та взаємодії: пам'ятати, що : «...слово – це вікно, а може бути – стіною!» (компонент ненасильницького спілкування);*
- *вдосконалення вмінь працювати із малими групами дітей в процесі повсякденної професійної діяльності ;*
- *непідробний інтерес до всього, що робить дитина;*

використовування (винахідки, видозмінення ,комбінування) ефективних засобів для стимулювання творчої активності дітей («...все, що несе емоцію ,то цікаве для дитини...,а значить – правильне!...і навпаки» Ібука Масару)

Цінності, на яких базується робота дошкільної групи :

- *дитина, як унікальна розвиваюча особистість;*
- *педагог, як особистість, носій освіти;*
- *сім'я, як основний осередок особистісного розвитку дитини, співробітництво з нею;*

- прагнення до якості, самовдосконалення;
- культура організації взаємовідносин.

Завдання педагогічного колективу:

*кожній дитині дати доступ до якісної освіти, незалежно від її здібностей...
....дитина має право на успіх у житті, на максимальне розкриття власних здібностей.*

- забезпечення якісної організації та здійснення освітнього процесу в дошкільній групі Міжгірської гімназії;
- створення умов, комфортних для розвитку пізнавальних і психічних процесів дітей, їхньої спрямованості на активність у соціумі;
- забезпечення реалізації можливостей і здібностей кожної дитини;
- створення в групах атмосфери гуманного та доброзичливого ставлення до всіх вихованців, що сприятиме вихованню у них товарищескості, доброзичливості, допитливості, ініціативності, формуванню самостійності і творчості;
- турбота про здоров'я, емоційне благополуччя та своєчасний всебічний розвиток кожної дитини;
- максимальне використання різноманітних видів дитячої діяльності, їх інтеграція задля підвищення ефективності освітнього процесу;
- творча організація (креативність) освітнього процесу;
- варіативність використання навчального матеріалу з метою розвитку творчості з урахуванням інтересів і здібностей кожної дитини;
- забезпечення шанобливого ставлення до результатів дитячої творчості;
- єдність підходів до виховання дітей в умовах закладу дошкільної освіти та сім'ї;
- забезпечення наступності між закладом дошкільної освіти та початковою школою, що виключає розумові та фізичні перевантаження у змісті освіти дітей дошкільного віку;
- організація психолого-педагогічної підтримки дітей у відповідності з їх віковими та індивідуальними особливостями і здібностями, розвиток здібностей і творчого потенціалу кожної дитини як суб'єкта відносин з самим собою, іншими дітьми, дорослими та світом;
- забезпечення психолого-педагогічної підтримки сім'ї та підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку освіти, охорони і зміцнення здоров'я дітей;
- корекційно-розвивальна робота, що забезпечує своєчасну спеціалізовану допомогу в освоєнні змісту навчання і корекцію вад дітей в умовах закладу дошкільної освіти;
- підвищення професійної майстерності педагогів дошкільної освіти;
- розвиток комунікативно-мовленнєвої компетенції та логіко-математичної.

Організація освітнього процесу в дошкільній групі у 2024/2025 навчальному році буде здійснюватися за пріоритетними напрямками:

- духовний;
- гуманітарний;
- фізкультурно-оздоровчий

та буде спрямована на реалізацію таких завдань:

- створення умов для фізичного, духовного, психічного, та соціального благополуччя дітей;
- вдосконалення якості освітнього процесу шляхом системного аналізу та вирішення завдань формування соціально-моральних цінностей особистості;
- сприяння підвищенню професійної майстерності педагогів шляхом самоосвіти та участі у різних формах методичної роботи;
- впровадження сучасних методів та інноваційних технологій у взаємодії з родинами вихованців, з метою забезпечення запитів батьків, надання допомоги у вихованні і розвитку дітей.

Шляхи реалізації завдань:

- Реалізація ідей дитиноцентризму
- Блочно - тематичне планування
- Інтеграція різних видів діяльності
- Організація розвивального середовища
- Використання інноваційних технологій в освітньому процесі
- Співпраця із родинами вихованців
- Забезпечення наступності дошкільної та початкової ланок освіти
 - Здійснення моніторингу якості надання освітніх послуг.

Вихователі дошкільної групи забезпечують засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту дошкільної освіти на рівні вимог Базового компонента дошкільної освіти – Державного стандарту дошкільної освіти України.

Обов'язковий мінімум передбачає:

- компетентнісний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованих бажань, інтересів, намірів та особистісних якостей і вольової поведінки дитини;
- надання пріоритету соціально-моральному розвитку особистості, формування у дітей узгоджувати особисті інтереси з колективними;
- формування у дітей цілісної, реалістичної картини світу, основ світогляду;
- забезпечення індивідуального особистісного розвитку.

Забезпечення наступності і перспективності в освітньому процесі між дошкільною і початковою освітою полягає у послідовності чинних програм розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку та освітньої програми для 1 класу початкової школи.

Формування позитивної мотивації здобувачів освіти до освітньої діяльності здійснюється через розвиток життєвих компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

Освітній процес здійснюється відповідно до програмно-методичного забезпечення та є єдиним комплексом освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів набуття компетентностей, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Зміст інваріантної складової Базового компонента дошкільної освіти забезпечується через освітню програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля», рекомендованої Міністерством освіти і науки України (лист МОНУ від 09.12.2011р. №1/11-11601). (Оновлена 2022) Схвалено для використання в освітньому процесі рішенням експертної комісії з дошкільної педагогіки та психології (від 03 грудня 2021 року (протокол № 6) (лист ІМЗО від 06. 12. 2021 № 22.1/12-Г-751). Програма побудована на принципах науковості, інтеграції, системності, комплексності, гуманізації змісту навчання та виховання.

Завдання освітніх ліній Базового компонента реалізуються на основі блочно-тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній БКДО у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу.

Мова навчання та виховання дітей українська.

Дошкільна група працює за п'ятиденним робочим тижнем;

- *тривалість робочого дня – 10,5 годин.*
- *вихідні дні - субота, неділя*
- *щоденний графік роботи дошкільної групи: з 08.00 до 18.30.*

У закладі функціонує одна різновікова група, до якої входить 20 дітей віком від 3-х до 6-ти років.

Освітній процес в дошкільного закладу будується на відповідному програмно – методичному забезпеченні та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання.

Зміст освітнього процесу дошкільної групи «Сонечко» визначається Базовим компонентом дошкільної освіти (нова редакція), схваленого на колегії МОН України від 12.01. 2021 № 33 .

В структурі освітнього процесу виділено інваріантну (обов'язкову), яка забезпечує компетентність дитини згідно з вимогами Базового компоненту дошкільної освіти.

Інваріантна складова Базового компоненту реалізується:

1. Комплексною програмою "Українське дошкілля" (програма розвитку дитини від 2 до 6 років дошкільного віку авт. Білан О. І., (2017р.)), затверджена Міністерством освіти і науки України (лист Міністерства освіти і науки України від 09.12.2019 № 1/9-750 «Щодо освітніх програм у закладах дошкільної освіти»));

Мета програми «Українське дошкілля» - реалізація оптимального комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямків організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 2 до 6 років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі, що стосується положень особистісно-зорієнтованого та ціннісного підходу.

Завдання програми розглянуті крізь призму Базового компонента дошкільної освіти.

Комплексна програма «Українське дошкілля» пропонує педагогам вибудовувати освітній процес із дітьми дошкільного віку на основі врахування їх індивідуальних можливостей, здібностей і потреб дітей кожного вікового періоду.

Її зміст є науково виваженим, однак це не заперечує можливість його варіювання залежно від темпу індивідуального розвитку дитини. Вихователі адаптують програму до її впровадження в умовах різновікової групи.

Кожен освітній напрям програми завершується показниками компетентності, на що орієнтуються під час оцінювання рівня засвоєння дошкільниками навчального матеріалу

Особливість змісту програми - розвиток дітей, розвиток інтересу до пізнання, активності, допитливості, їх відкритості до взаємодії і спілкування, готовності до експериментування, випробування себе.

Структура програми - у програмі зміст освітньої роботи з дітьми структуризовано за принципом інваріантності (визначають освітні напрями).

Назви розділів програми відповідають назвам освітніх напрямів Базового компоненту дошкільної освіти, а саме:

- «Особистість дитини»,
- «Дитина в соціумі»,
- «Дитина у природному довкіллі»,
- «Дитина у світі мистецтва»,

- «Гра дитини»,
- «Дитина в сонсорно-пізнавальному просторі»,
- «Мовлення дитини».

Реалізація програми передбачає врахування принципу інтеграції освітніх напрямів у відповідності з віковими можливостями і особливостями вихованців.

2. Парціальною програмою “ Духовно-моральне виховання дітей дошкільного віку на християнських цінностях” (2019 рік) (авт. А.М.Богуш, В.М.Жуковський, І.Л.Сіданіч) (Рекомендовано МОН України №1/11-19157 від 29.12.2015 р. для використання в ДНЗ)

Загальний обсяг навантаження здобувачів освіти (види діяльності)

Розподіл безпосередньо освітньої діяльності складається з урахуванням гранично допустимого навчального навантаження на дитину, визначеного у наказі МОН від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 травня 2015 року за № 520/26.

Види діяльності плануються за сімома освітніми напрямками.

Максимально допустима кількість занять у I половину дня - 2 організованих навчальні заняття (третє – з фізкультури - на розсуд вихователя переносять у II половину дня).

В II половину дня планується СХД (самостійна художня діяльність), різні види ігор, бесіди та художні твори.

Планування освітнього процесу та організація життєдіяльності здійснюється за режимними моментами. з урахуванням освітніх напрямів розвитку, які базуються на інтегрованому підході до організації життєдіяльності дітей, що забезпечує змістовну цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу

Форми та способи організації діяльності дошкільників

Завдання змістовних ліній Базового компонента дошкільної освіти реалізується через різні форми організації життєдіяльності дошкільників (відповідно до Листа Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 27.07.2010 №1.4/18-3082 «Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі»).

У освітньому процесі ЗДО передбачено використання різноманітних форм організації педагогічного процесу, зокрема:

- заняття різних видів і типів,
- індивідуальна робота,
- пошукові ситуації, освітні ситуації,

- *екскурсії, спостереження,*
- *організовані ігри тощо.*

Навчальне навантаження: тривалість проведення занять — спеціально організованих форм освітнього процесу, що відповідають віковим можливостям вихованців згідно санітарного законодавства.

Організоване навчання проводиться у формі занять, з урахуванням вікових особливостей дітей.

Тривалість занять становить:

- для дітей 3-4 років – не більше 15-20 хвилин;
- для дітей 4-5 років – 20-25 хвилин;
- для дітей 5-6 років – 25-30 хвилин.

‘ Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Педагоги використовують такі форми організації освітнього процесу:
Заняття

- За способом організації дітей типи занять:
- *фронтальні (загально-групові);*
- *індивідуально-підгрупові (по 4-8 осіб), на яких діти об'єднані;*
- *індивідуальні (по 1-4 дітей)*

Розподіл фронтальних, індивідуально-групових занять на тиждень проводився згідно обсягу навантаження на одну дитину.

Організована навчальна діяльність дітей у формі занять планується переважно у першу половину дня.

Під час складання розкладу занять необхідно вихователі враховувують їхнє:

- домінуюче навантаження на дитину (*психічне, фізичне, емоційне*)
- передбачають раціональне чергування видів діяльності (*розумова, рухова, практично-прикладна*)
- доцільно використання місць для проведення занять (*зокрема, музичної зали, , ігрового майданчика, квітника тощо*).

Форма та місце проведення занять визначаються педагогом залежно від поставленої мети, сезону, погодних умов та інших факторів.

Фізичне виховання у закладі дошкільної освіти складається з:

- *ранкової гімнастики,*
- *гімнастики пробудження,*
- *заняття з фізичної культури,*
- *рухливих ігор та ігор спортивного характеру,*
- *загартування,*
- *фізкультурних хвилинок під час занять,*
- *фізкультурних пауз між заняттями,*
- *фізкультурних комплексів під час денної прогулянки*

В освітньому процесі дошкільного закладу використовують,окрім спеціально - організованої навчальної діяльності (*заняття*), ще такі основні форми організації дітей:

- рухова
- ігрова (*пальчикові, сюжетно-рольові, дидактичні, настільні, розвиваючі, на розвиток пам'яті, уваги, уяви, мислення*), *будівельні, народні, музично-дидактичні, словесні, комп'ютерні, рухливі ігри тощо*)
- художня (*мовна і театральна-ігрова, музична, образотворча*)
- мовленнєво-комунікативна (*комунікативні ситуації, розповіді, пояснення, пояснення, бесіди, ситуації невербального спілкування і т. д.*)
- природничо-пізнавальна (*ознайомлення з явищами навколишнього життя, спостереження за живою і неживою природою, елементарна дослідницька і експериментальна діяльність і т. д.*)
- трудова (*доручення, самообслуговування, господарсько-побутова , ручна праця, чергування*)
- індивідуальна робота
- екскурсії, походи
- *свята та розваги*

Педагоги вчаться працювати з малими групами дітей так як у групі є діти різного віку, з різним інтелектуальним розвитком, зрізними пізнавальними інтересами, добираючи для кожної з них навчальний матеріал різної складності та відповідні методи і прийоми. Диференціюють роботу з ними як на заняттях так і в повсякденному житті, об'єднуючи дітей у підгрупи .

З огляду на те, що провідною у дошкільному віці є ігрова діяльність, гра широко використовується у освітньому процесі нашого закладу як самостійна форма роботи з дітьми та як ефективний засіб і метод розвитку, виховання і навчання в інших організаційних формах.

Пріоритет надається:

- творчим іграм (*сюжетно-рольові, будівельно-конструктивні, ігри-драматизації та інсценівки, ігри з елементами праці та художньо-творчої діяльності*)
- іграм з правилами (*дидактичні, інтелектуальні, рухливі, хороводні тощо*).

Упродовж усього дня організовуються різні види ігор з урахуванням

- ☐ *віку дітей,*
- ☐ *місця гри в режимі дня*
- ☐ *їхніх ігрових інтересів*
- ☐ *місця проведення*
- ☐ *змісту попередніх і наступних форм роботи*
- ☐ *інтелектуального навантаження на дітей*

На розвиток дитячої особистості особливої ваги надаємо таким формам організації життєдіяльності дошкільника як його самостійна діяльність та індивідуальна робота з ним.

Самостійна діяльність дітей організовується в щодня в I та II половині дня. Зміст та рівень самостійної діяльності дітей залежать від їхнього:

- досвіду,
- запасу знань,
- умінь і навичок,
- рівня розвитку творчої уяви,
- самостійності, ініціативи,
- організаторських здібностей
- від наявної матеріальної бази
- якості педагогічного керівництва.

Організоване проведення такої форми роботи забезпечується як безпосереднім, так і опосередкованим керівництвом збоку вихователя.

Індивідуальна робота з дітьми як самостійна організаційна форма проводиться з дітьми всіх вікових груп у вільні години (*під час ранкового прийому, прогулянок тощо*) в приміщеннях і на свіжому повітрі.

Вона організовується з метою:

- активізації пасивних дітей,
- додаткових занять з окремими дітьми (*новенькими, тими, що часто пропускають через хворобу, інші причини та гірше засвоюють програмовий матеріал під час фронтальної роботи*).

Спосіб організації (*групові, індивідуальні..*) педагогами основних форм залежить від:

- віку дітей,
- педагогічної мети,
- матеріально-технічного забезпечення закладу,
- професійної майстерності педагога.

Реалізацію змісту освітньої програми здійснюють:

- вихователі—2
- музичний керівник —1

Освітня програма дошкільної групи Міжгірської гімназії передбачає досягнення вихованцями на кінець дошкільного віку дошкільної зрілості та сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Міжгірської гімназії Дзвиняцької сільської ради

для 1-4 класів

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують

її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму загальної середньої освіти I ступеня Міжгірської гімназії розроблено відповідно до закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (зі змінами, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688; від 30.09.2020р. №898), Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022року № 743-22.

Освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

2.1. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років відповідно до Закону України «Про освіту». Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довірливості поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

2.2. Загальний обсяг навчального навантаження та його розподіл між освітніми галузями у 1-4 класах. Навчальні плани.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класу - 23 години на тиждень (805 годин/навч.рік); 2 класу – 25 годин на тиждень (875 годин/навч.рік); 4 класу – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік). У зв'язку з

недостатньою кількістю учнів 3 класу (4 учні), для них організовано індивідуальну форму навчання. Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем. Повноцінність початкової освіти реалізується як інваріантної, так і варіативної складових.

Навчальний план Міжгірської гімназії розроблено відповідно до Типових освітніх програм, планової мережі закладу освіти на 2025/2026 навчальний рік, рішення педагогічної ради від 29.08.2025 року протокол №01, кадрового та матеріально-технічного забезпечення.

Зокрема, для 1-2 та 3-4 класів – за Типовими освітніми програмами, складеними під керівництвом Савченко О.Я. та затвердженими наказом МОН від 12.08.2022 року № 743-22;

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Відповідно до мови навчання у гімназії у 1-4 класах передбачено варіант навчального плану початкової школи з українською мовою навчання. На основі освітньої програми в гімназії складено робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості закладу освіти, кадровий потенціал та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових.

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

з українською мовою навчання

1 та 2 класів

**(за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти, затвердженою
наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22,
розробленою під керівництвом О.Я. Савченко)
на 2025-2026 н.р.)**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
-----------------------	-----------------	---------------------------------------

		1 клас	2 клас
Мовно-літературна	Українська мова	7	7
Іншомовна	Англійська мова	2	3
Математична	Математика	4	4
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	3	3
Технологічна	Трудове навчання	1	1
Інформатична	Інформатика	-	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		19+3	21+3
<i>Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних</i>	Основи християнської етики	1	1

<i>консультацій та групових занять:</i>			
<i>Гранично допустиме тижнєве навчальне навантаження на учня</i>	20	22	
<i>Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)</i>	23	25	

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
з українською мовою навчання

4 класу (за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом МОН України від 12.08.2022 №743-22, розробленою

під керівництвом О.Я. Савченко

на 2025-2026 н.р.)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
<i>Інваріантний складник</i>		4 клас
Мовно-літературна	Українська мова	7
Іншомовна	Англійська мова	3
Математична	Математика	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Інтегрований курс «Я досліджую світ»	3
Технологічна	Трудове навчання	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		22+3
<i>Варіативний складник</i>		
<i>Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять:</i>	Основи християнської етики	

<i>Гранично допустиме тижнєве/річне навчальне навантаження на учня</i>	23
<i>Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)</i>	26

Варіативна частина робочого навчального плану у 1-4 класах передбачає по 1 додатковій годині на вивчення предметів інваріантної складової – **християнської етики**. («Програма курсів за вибором «Основи християнської етики. 1-11 класи» для ЗЗСО» автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є Схвалено для використання в освітньому процесі (рішення експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та предметів морального спрямування від 21.07.2022 р.протокол №6)

2.3. Форми організації освітнього процесу

Вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. Окрім цього, на вибір тих чи тих форм організації освітнього процесу впливатимуть види діяльності, визначені в тих модельних програмах, які обирав ліцей.

За потреби гімназія відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття освіти, схвалене педагогічною радою від 27.05.2021р. (протокол №08) може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізуючи індивідуальну освітню траєкторію учня.

За необхідності у гімназії освітній процес може організовуватись з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року.

У 1-4 класах очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- екскурсії,
- дитяче волонтерство,
- різні типи уроку,

- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

2.4. Опис інструментарію оцінювання

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання у початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-4 класах підлягають вербальному та формувальному оцінюванню. За рішенням педагогічної ради може бути запроваджено рівневе оцінювання.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять моніторинг якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає

можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

2.5.Очікувані результати навчання (компетентностей) здобувачів освіти, визначених відповідним державним стандартом початкової освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Освітня програма (1 клас) має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує

рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Міжгірської гімназії Дзвиняцької сільської ради

для 5-8 класів

Організація освітньої діяльності в 5-8 класі у 2025/2026 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988 Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898.

Метою повної загальної середньої освіти відповідно до Закону України «Про освіту» є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітня програма Міжгірської гімназії Дзвиняцької сільської ради для 5-7-го класів, розроблена на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 р. № 235 «Про затвердження Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами від 09.08.2024р. № 1120)

3.1.Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Міжгірської гімназії як до закладу освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня / учениці).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися, здійснюється в порядку , визначеному педрадою із урахуванням рекомендацій (наказ МОН від 02.08.2024р.)

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися, здійснюється в порядку , визначеному педрадою із урахуванням рекомендацій (наказ МОН від 02.08.2024 №1093).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти, учень повинен пройти відповідне оцінювання протягом першого семестру навчального року.

. Навчальний план для 5 - 8 -го класів Міжгірської гімназії на 2025/2026 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	3
	Українська література	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	1,5	1,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	3,5	3
Математична	Математика	5	5	-	
	Алгебра	-	-	3	3

	Геометрія	-	-	2	2
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-	-
	Біологія	-	-	3	2,5
	Географія	-	2	2	2
	Фізика	-	-	2	2
	Хімія	-	-	1	2
Соціальна і здоров'язбере-жува льна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1,5	1
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	0,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	1	1,5	-	
	Історія України	-	-	1	1,5
	Всесвітня історія	-	-	0,5	1
	Громадянська освіта	-	0,5	0,5	0,5
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	2	1,5
Технологічна	Технології	2	2	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-
	Мистецтво	-	-	-	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Міжгалузеві інтерактивні курси	Духовність і мораль в житті людини і суспільства	1	1	0,5	0,5
	Безпековий практикум	0,5	0,5		0,5
	Етика	0,5	0,5	-	
	Креслення				1
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26+3	29+3	31+3	33+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		7,5	9,5	6,5	6,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету		31	34	35	36

3.4. Перелік модельних навчальних програм та навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом.

Модельні та/або навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти. Міжгірська гімназія під час формування переліку даних програм враховувала низку чинників, а саме: особливості та потреби учнів в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей.

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми педагогіки гімназії ставили акцент на раціональне використання навчального часу. Сформована з окремих модельних та/або навчальних програм освітня програма гімназії є цілісним комплексом, кожен компонент якого реалізує свої функції у тісному взаємозв'язку з іншими компонентами для формування цілісної компетентної особистості. Ці взаємозв'язки будуть реалізовані не лише на рівні базових знань з окремих предметів, а й на рівні досягнення очікуваних результатів та видів діяльності. Перелік модельних та/або навчальних програм в освітній програмі гімназії охоплюють досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей. Педагогіки Міжгірської гімназії здійснили вибір модельних навчальних програм з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України» (Наказ МОН №795 від 12 липня 2021 року).

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор (и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	«Українська мова 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти «Українська мова 7-9 класи»	Заболотний О.В., Заболотний В.В. та інші
	«Українська література 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти* «Українська література 7-9 класи»	Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А
	«Зарубіжна література 5-6 клас» для закладів	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В.

	загальної середньої освіти «Зарубіжна література 7-9 класи»	та інші.
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова 5-6 класи.» для закладів загальної середньої освіти «Іноземна мова 7-9 класи.»	Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Тріфан М.С.
Математична	«Математика 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти «Математика 7-9 класи»	Мерзляк А.Г., Номіровський Д.А., Пихтар М.П., Рубльов Б.В. Якір М.С.
Природнича	«Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти “Географія” 6-9 класи “Біологія” 7-9 класи “Хімія” 7-9 класи “Фізика” 7-9 класи	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г.
Громадянська та історична освіта	«Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти “Історія України” 6-9 кл. “Всесвітня історія ” 6-9 кл. “Громадянська освіта” 6-9 кл.	Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.
Соціальна та здоров’язбережна	«Здоров’я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти «Здоров’я, безпека та добробут. 7-9 класи	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.
Технологічна	«Технології 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М.

	«Технології 7-9 класи»	
Інформатична	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти «Інформатика. 7-9 класи»	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (музичне мистецтво 1 год, образотворче мистецтво 1 год)	Масол Л. М., Просіна О. В.
Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти «Фізична культура. 7-9 класи»	Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші
Етика і курси морального спрямування	«Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти «Етика. 7-9 класи»	автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.

На педагогічній раді Міжгірської гімназії від 29.08.2025 року, протокол №01, схвалено до використання навчальні програми, розроблені на основі модельних з наступних предметів:

1). Навчальні програми з предметів «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво», складені на основі модельної програми «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори Масол Л. М., Просіна О. В. Та ін..) з розподілом годин - музичне мистецтво 1 год, образотворче мистецтво 1 год. Оцінки семестрові та річні виводяться за курс на основі оцінок з даних предметів.

На основі модельної та/або затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми

уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

3.5. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. Окрім цього, на вибір тих чи тих форм організації освітнього процесу впливатимуть види діяльності, визначені в тих модельних програмах, які обирав ліцей.

За потреби гімназія, відповідно до Положення про індивідуальні форми здобуття освіти, схвалене педагогічною радою від 27.05.2021р. (протокол №08) може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізуючи індивідуальну освітню траєкторію учня.

За необхідності у гімназії освітній процес може організовуватись з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року.

3.6. Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-8-го класів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителеві конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

Відповідно до рішення педради від 30.08.2022 року (протокол №01), з метою моніторингу за освітньою траєкторією кожного учня та для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, протягом вересня у 5-му класу крім поточного формувального оцінювання (оцінювання для навчання) буде використовуватись підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання учнів, які здійснюватимуться за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», одночасно супроводжуватиметься вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). При переході від підсумкового оцінювання за

рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі при виставленні річної оцінки педагога орієнтуватимуться на оцінку за II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику. Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-8-го класів здійснюватиметься відповідно до 12-ти бальної системи.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 5-8 класів відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом МОНУ № 1093 від 02.08.2024 року <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/66a/ca0/d35/66aca0d35fbf4463777818.pdf>,

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Поточне формувальне оцінювання здійснюється з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюватиметься з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники ліцею залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою.

Педагоги впроваджуватимуть поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Зворотний зв'язок для учнів має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Вчителям акцентуватимуть увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у Методичних рекомендаціях щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі, тобто у 5 класах закладів загальної середньої освіти, за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» (лист МОН №4.5/2303-21 від 06.08.2021р.)

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку

«Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти **ключові компетентності та наскрізні вміння** й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів вчителі керуватимуться такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);

- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Отже, для учнів 5-х класів буде здійснюватися підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання за рівневою шкалою у I семестрі та за 12-бальною шкалою оцінювання у II семестрі та при виставленні річного оцінювання. Перехід з рівневої у бальну систему оцінювання здійснюватиметься відповідно до Рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти, яка наведена у Методичних рекомендаціях (лист МОН №4.5/2303-21 від 06.08.2021р.).

В кінці навчального року оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Міжгірської гімназії Дзвиняцької сільської ради

для 9 класу на 2025-2026 н.р.

Метою повної загальної середньої освіти відповідно до Закону України «Про освіту» є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітня програма Міжгірської гімназії Дзвиняцької сільської ради Івано-Франківської області для 9 класу (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 ВІД 07.08.2013 року, №143 від 26.02.2020 року), наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (для 5-9 класів).

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

4.1. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за даною освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Міжгірської гімназії як до закладу освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідомством досягнень, свідомством про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня / учениці) і завершили навчання у 5 класі, отримавши табель успішності.

4.2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-9-х класів Міжгірської гімназії складає 10395 годин/навчальний рік: для 6-го класу – 2310 годин/навчальний рік, для 7-го класу – 2310 годин/навчальний рік, для 8-го класу – 2415 годин/навчальний рік, для 9-го класу – 1260 годин/навчальний рік. Загальний обсяг навчального навантаження у базовій школі, його розподіл між освітніми галузями у 6-9 класах відображено у навчальному плані

4.3. Навчальний план для 9 класу Міжгірської гімназії Дзвиняцької сільської ради

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Навчальний план для II ступеня містить:

- орієнтовний перелік предметів, інтегрованих курсі, курсів за вибором та факультативних занять;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення.

Педагогічною радою гімназії визначено перелік навчальних предметів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у навчальному плані освітньої програми ліцею.

Навчальне навантаження у типових навчальних планах орієнтоване на «рекомендований» навчальний час, визначений базовим навчальним планом

Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших

		навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу

5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.

		Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.

		Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;

- роботу в проектах;

- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

	Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення

	заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
--	---

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Зважаючи на епідеміологічну ситуацію, застосовуються ще й дистанційні форми навчання.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

-оновлення методичної бази освітньої діяльності;

-контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

-моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для 9 класу

складено відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти

для 6-9 класів з українською мовою навчання

(таблиця 1) затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 року № 405

Освітні галузі	Навчальні предмети	К-сть годин на тиждень
		9 клас

Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова (англ)	3
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-
	Образотворч.мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		30+3
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3

Вибірково-обов'язкові предмети (курси за вибором, додаткові заняття)

№ з/п	Предмети	К-сть годин на тиждень
1	Українська мова	0,5
3	Християнська етика	1
4	Географія	0,5
5	Креслення	1
Усього		3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		36